

NYHEDSBREV | 2021-2022 | 14. DECEMBER 2022

EU-landene suspenderer EU-midler til Ungarn og godkender samtidig den ungarske genopretningsplan

EU-landene har besluttet at suspendere samhørighedsstøtte til Ungarn for 6,3 mia. euro på grund af brud på retsstatsprincippet og deraf følgende risiko for forvaltningen af EU's budget. Samtidig har landene valgt at godkende Ungarns genopretningsplan. Det har banet vejen for en parallel vedtagelse af makrofinansiel assistance til Ukraine på 18 mia. euro i 2023 garanteret via EU-budgettet og EU-udmøntningen af OECD-aftalen om minimumsbeskatning af multinationale selskaber som Ungarn indtil nu har blokeret.

Retsstatsmekanismen tages i brug

Medlemslandenes EU-ambassadører har sent mandag aften opnået enighed om suspension af EU-strukturfondsmidler til Ungarn samt godkendelse af Ungarns genopretningsplan. Dermed bliver retsstatsmekanismen, der forbinder udbetalinger fra EU-budgettet med overholdelse af retsstatsprincippet, for første gang brugt til suspension af et medlemslands EU-budgetmidler.

Suspension af EU-midler

Der blev på mødet den 12. december fundet det nødvendige kvalificeret flertal blandt EU-ambassadørerne i Rådets forberedende organ Coreper til at suspendere en del af EU-strukturfondsmidlerne til Ungarn på baggrund af retsstatsmekanismen. Suspensionen omfatter 6,3 mia. euro (ca. 47 mia. kr.), hvilket svarer til 55 pct. af midlerne under tre samhørighedsprogrammer. Suspensionen sker på baggrund af Kommissionens opdaterede vurdering fra den 9. december af Ungarns gennemførte tiltag til afhjælpning af manglerne i forhold til retsstatsmekanismen.

- ↳ [Pressemeddelelse fra Rådet om suspension af EU-midlerne til Ungarn](#)
- ↳ [Rådets gennemførelsesafgørelse om foranstaltninger til beskyttelse af Unionens budget mod tilsidesættelse af retsstatsprincippet i Ungarn](#)

Kommissionen anbefalede Rådet at suspendere 65 pct. af tilskudsmidlerne til Ungarn under de tre samhørighedsprogrammer. Det svarer til 7,5 mia. euro eller ca. 56 mia. kroner. Anbefalingen kom på baggrund af Kommissionens vurdering fra den 30. november af Ungarns afhjælpende tiltag. Ungarn havde deadline den 19. november til at gennemføre 17 tiltag, som skulle imødekomme Kommissionens konstatering af brud på retsstatsprincippet med betydning for EU-budgettet.

Rådet anmodede den 6. december om en opdateret vurdering af Ungarns gennemførte tiltag, hvilket Kommissionen leverede den 9. december. Kommissionen vurderer, at der kun er sket mindre ændringer siden den første vurdering og fastholder derfor anbefalingen om suspension af 65 pct. af strukturfondsmidlerne svarende til de 7,5 mia. euro.

Hvornår kan retsstatsmekanismen anvendes?

Retsstatsmekanismen kan anvendes, hvis der er tale om brud på retsstatsprincippet i et medlemsland der påvirker eller har risiko for at påvirke forvaltningen af EU-budgettet eller beskyttelsen af EU's finansielle interesser på en tilstrækkelig direkte måde.

Kommissionens forslag

Kommissionen fremsatte den 18. september 2022 forslaget om suspension af EU-budgetmidler til Ungarn, der formelt udgøres af Kommissionens forslag til Rådets gennemførelsesafgørelse om tiltag til beskyttelse af EU-budgettet mod brud på retsstatsprincippet i Ungarn. Bilaget indeholder en oversigt over de tiltag, som Ungarn har tilkendegivet at ville gennemføre inden den 19. november 2022.

Kommissionen vurderede den 30. november, at anbefalingen af suspension af midlerne opretholdes, idet Ungarn ikke havde gennemført tilstrækkeligt med afhjælpende tiltag. Rådet anmodede på et møde den 6. december om en opdateret vurdering fra Kommissionens side, der indeholder de seneste tiltag Ungarn har gennemført efter deadline den 19. november. Kommissionen præsenterede den 9. december 2022 den opdaterede vurdering, der kun indeholder mindre ændringer i forhold til vurderingen fra den 30. november. Kommissionen fastholder derfor anbefalingen om suspension af 7,5 mia. euro.

- ↳ [KOM \(2022\) 485: Kommissionens forslag til Rådets gennemførelsesafgørelse](#)
- ↳ [KOM \(2022\) 687: Kommissionens vurdering af Ungarns afhjælpende tiltag](#)
- ↳ [Pressemeddelelse fra Kommissionen](#)
- ↳ [Kommissionens spørgsmål og svar om proceduren mod Ungarn](#)

Kommissionens opdaterede vurdering af Ungarns tiltag

- ↳ [Brev fra budgetkommissær Johannes Hahn til EU-formandskabet](#)
-

↳ [Kommissionens opdaterede vurdering fra 9. december 2022](#)

Godkendelse af genopretningsplan

Medlemslandene har også valgt at godkende Ungarns genopretningsplan, hvilket Kommissionen anbefalede den 30. november 2022. Godkendelsen af genopretningsplanen betyder adgang til EU-tilskudsmidler på 5,8 mia. euro til Ungarns genopretning efter covid-19 og den grønne- og digitale omstilling. Det generelle princip for genopretningsmidlerne er, at de først kan udbetales i takt med, at de aftalte mål og milepæle i genopretningsplanerne indfries.

I Ungarns tilfælde har Kommissionen skærpet betingelsen for udbetalingen af genopretningsmidler ved at kræve, at 27 særlige milepæle i relation til retsstatsprincippet skal være gennemførte, før der kan blive udbetalt midler til Ungarn. De 27 milepæle omfatter de 17 tiltag, som Ungarn har annonceret at ville gennemføre som afhjælpning af de mangler Kommissionen har påpeget under proceduren for retsstatsmekanismen. Disse milepæle skal være gennemført i første kvartal af 2023, og der vil altså ikke blive udbetalt nogen af de 5,8 mia euro til Ungarn, før de 27 milepæle er gennemførte.

Det følger af den såkaldte genopretningsfacilitet, der fordeler genopretningsmidlerne til medlemslandene, at hvis ikke Ungarns genopretningsplan godkendes af Rådet i år, så mister Ungarn 70 pct. af de tildelte midler.

↳ [Pressemeldelse fra Rådet om godkendelse af Ungarns genopretningsplan](#)

Rådets godkendelse af Ungarns genopretningsplan

Medlemslandenes EU-ambassadører i Coreper blev den 12. december enige om at godkende Ungarns genopretningsplan. Det sker bl.a. på baggrund af Kommissionens anbefaling og godkendelse af planen den 30. november, hvor de 27 særlige milepæle på retsstatsområdet fremhæves af Kommissionen som sikkerhed for, at der ikke udbetales EU-midler før manglerne på retsstatsområdet er adresseret.

- ↳ [KOM \(2022\) 686: Kommissionens forslag til Rådets gennemførelsesafgørelse om Ungarns genopretningsplan](#)
- ↳ [KOM \(2022\) 686: Bilag til Kommissionens forslag](#)
- ↳ [SWD \(2022\) 686: Kommissionens tilhørende arbejdsdokument](#)
- ↳ [Kommissionens spørgsmål og svar om godkendelsen af Ungarns genopretningsplan](#)
- ↳ [Faktaark om Ungarns genopretningsplan](#)

De 27 særlige milepæle

Milepælene som skal være realiseret før den første udbetaling på 800 mio. euro kan udbetales i forbindelse med Ungarns genopretningsplan omfatter bl.a.:

Effektiv gennemførelse af alle 17 afhjælpende tiltag under retsstatsmekanismen, hvilket bl.a. omfatter:

Foranstaltninger til bekæmpelse af korruption.

Foranstaltninger med henblik på at forbedre konkurrencen og gennemsigtheden ved offentlige udbud.

Skærpelse af regler om interessekonflikter.

Krav til revision og kontrol udbygges.

Foranstaltninger med henblik på at styrke retsvæsenets uafhængighed ved at:

Øge det uafhængige nationale domstolsråds beføjelser til at begrænse utilbørlig indflydelse og skønsmæssige afgørelser og sikre en mere objektiv og gennemsigtig forvaltning af domstolene.

Reformere højesterets funktion for at begrænse risikoen for politisk påvirkning.

Afskaffe forfatningsdomstolens rolle i forbindelse med prøvelse af endelige afgørelser truffet af dommere efter anmodning fra offentlige myndigheder.

Ophæve højesterets mulighed for at gennemgå spørgsmål, som dommere agter at forelægge for EU-Domstolen.

Gængse revisions- og kontrolforanstaltninger svarende til, hvad der også kræves i andre medlemslandes genopretnings- og resiliensplaner.

EU-budgettet og Ungarn

Ungarn står til samlet at modtage 22,5 mia. euro i samhørighedsstøtte i indeværende budgetrammeperiode (MFF) fra 2021-2027. Hertil kommer ca. 12 mia. euro på landbrugsområdet. De samlede 34,5 mia. euro fra EU-budgettet, som er tiltænkt Ungarn, omfatter ikke de midler, som Ungarn kan modtage fra genopretningsfonden.

Vedtagelse af to forslag der kræver enighed

Godkendelsen af den ungarske genopretningsplan har gjort det muligt at vedtage to forslag, der kræver enstemmighed i Rådet, hvor der indtil nu har manglet opbakning fra Ungarns side. Det drejer sig om EU's gennemførelse af OECD-beskatningsaftalens såkaldte spor II om en effektiv minimumsbeskatningssats på 15 pct. for store multinationale selskaber ([KOM \(2021\) 823](#)) og forslaget om makrofinansiel assistance til Ukraine på 18 mia. euro i 2023. Støtten til Ukraine tilvejebringes ved, at EU optager et lån, som kanaliseres videre til Ukraine på fordelagtige betingelser. EU's optagelse af lånet garanteres via EU-budgettet, hvilket kræver en ændring af den flerårige finansielle ramme (MFF) for 2021-2027 ([KOM \(2022\) 595](#)).

En ændring af MFF'en kræver enstemmighed i Rådet og [godkendelse](#) af Europa-Parlamentet, hvilket skete den 24. november 2022. Vedtagelse af forslaget om minimumsbeskatning kræver enstemmighed i Rådet efter [høring](#) af Europa-Parlamentet, hvilket skete den 19. maj 2022.

↳ [Kommissionens pressemeddelelse om Rådets vedtagelse af OECD-beskatningsaftalens spor II](#)

Den videre proces

Efter enigheden blandt EU-landenes repræsentanter i Coreper den 12. december skal alle fire forslag nu formelt vedtages af Rådet, hvilket vil ske i en [skriftlig procedure](#) med svarfrist den 15. december 2022.

Det forlyder dog ifølge [Financial Times](#) og [Agence Europe](#), at det tjekkiske EU-formandskab måske var lidt for hurtige med at erklære enighed blandt

EU-landene om minimumsbeskatningsforslaget, idet Polen tilsyneladende ikke har bakket fuldt op om forslaget endnu.

Folketingets Europaudvalg gav mandat til aktiveringen af retsstatsmekanismen over for Ungarn på mødet den 2. december 2022. Hvad angår godkendelsen af Ungarns genopretningsplan, så blev mandatet givet i Europaudvalget den 8. juli 2021 som et generelt mandat, hvor man fra dansk side kunne støtte op om godkendelsen af landenes genopretningsplaner, hvis Kommissionen vurderer, at landene opfylder de krævede kriterier til genopretningsplanerne. Der var ikke tale om et selvstændigt mandat på det enkelte EU-lands genopretningsplan.

Hvad angår suspensionen af EU-budgetmidler til Ungarn, så gælder det, at hvis det efterfølgende vurderes inden for 2 år, at Ungarn har implementeret de 17 tiltag til afhjælpning af manglerne i forhold til retsstatsprincippet tilfredsstillende, så vil suspensionen af de 6,3 mia. euro kunne ophæves af Rådet på et forslag fra Kommissionen.

Procedure for tilbageholdelse af EU-tilskudsmidler (artikel 6 i forordning 2020/2092)

Proceduren fra Kommissionen konstaterer, at der er brud på retsstatsprincippet med betydning for forvaltningen af EU-budgettet i et medlemsland til vedtagelse af suspension af EU-budgetmidler til det pågældende medlemsland kan tage mellem 5 og 9 måneder.

Forløbet er følgende (forløbet i sagen med Ungarn er skrevet med **fed**)

1) Kommissionen sender en skriftlig meddelelse til det berørte medlemsland om konstatering af muligt brud på retsstatsprincippet med betydning for EU-budgettet
(27. april 2022)

→ Kommissionen sætter en frist for svar på mellem 1 og 3 måneder

2) Det berørte medlemsland forelægger de nødvendige oplysninger og kan fremsætte bemærkninger til Kommissionens konstatering med eventuelle afhjælpende tiltag
(27. juni 2022)

→ 1 måned

3) Kommissionen orienterer medlemslandet om, at den agter at fremsætte forslag
(20. juli 2022)

→ 1 måned

4) Medlemslandet kan komme med bemærkninger om de planlagte tiltag
(22. august 2022)

→ 1 måned

5) Kommissionen fremsætter forslag til Rådet
(18. september 2022)

→ 1 måned (hovedregel) – 3 måneder (undtagelsestilfælde)

(12. oktober 2022: Rådet udsætter fristen med 2 måneder til 19. december)

6) Rådet vedtager Kommissionens forslag.

(12. december: Coreper opnår enighed om suspensionen af EU-strukturfondsmidler til Ungarn. Formel vedtagelse af Rådet i skriftlig procedure den 15. december 2022)

Det følger af den indledende bemærkning nr. 26 til forordningen om retsstatsmekanismen ([forordning 2020/2092](#)), at det berørte medlemsland undtagelsesvis kan bringe sagen op i Det Europæiske Råd, hvor EU's stats- og regeringschefer så skal drøfte sagen. Mens sagen behandles i Det Europæiske Råd kan der ikke træffes beslutning om foranstaltninger mod medlemslandet. Drøftelserne bør dog som regel ikke vare mere end tre måneder fra Kommissionens forslag til Rådet om foranstaltninger mod landet.

Baggrund

EU vedtog i forbindelse med forhandlingerne i EU om budgetrammen for 2021-2027 (MFF) og genopretningsfonden den såkaldte retsstatsmekanisme, der for første gang gør det muligt at suspendere EU-tilskudsmidler til et medlemsland, hvis det kan påvises, at tilsidesættelse af retsstatsprincippet i et medlemsland påvirker den ansvarlige økonomiske forvaltning af EU's budget eller beskyttelse af EU's finansielle interesser på en tilstrækkelig direkte måde. Retsstatsmekanismen kan ikke anvendes ved andre typer af brud på retsstatsprincippet, der ikke har betydning for EU-budgettet eller EU's finansielle interesser.

Retsstatsmekanismen har formelt været gældende fra den 1. januar 2021. Polen og Ungarn anlagde dog sag ved EU-Domstolen med krav om annullation af mekanismen. Kommissionen har afventet udfaldet af sagen, hvor afklaringen kom den 16. februar 2022 med afvisning af Polen og Ungarns søgsmål (sag [C-156/21](#) og [C-157/21](#)).

Retsstatsmekanismen

Konkret udgøres retsstatsmekanismen af forordning 2020/2092 fra den 16. december 2020 om en generel ordning med konditionalitet til beskyttelse af EU's budget. Forordningen er efterfølgende blevet suppleret af Kommissionens retningslinjer for anvendelsen af retsstatsmekanismen.

- ↳ [Forordning 2020/2092 om en generel ordning med konditionalitet til beskyttelse af Unionens budget](#)
- ↳ [Kommissionens retningslinjer for anvendelse af retsstatsmekanismen](#)

Produceret og skrevet af:

Martin Jørgensen, EU-konsulent, 3622